

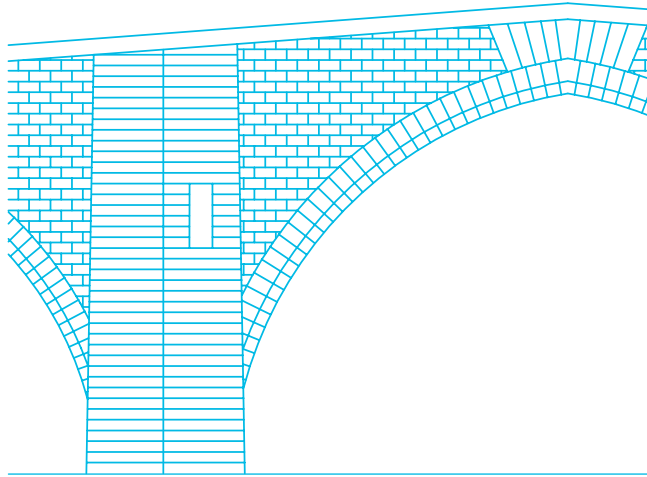
Pripravljeni na evro!

**Vodnik za
mala in
srednje velika podjetja**

Evropska komisija

Ta vodnik je pripravil Competence Center E-Business (ceb) Univerze Trier v okviru projekta o evru Generalnega direktorata za podjetja in industrijo. Vsebina te publikacije nujno ne odraža mnenja ali stališč Evropske komisije. Za uporabo informacij, podanih v tem vodniku, ne odgovarja niti Komisija niti katera koli oseba, ki predstavlja Komisijo.

Pripravljeni na evro!

**Vodnik za
mala in srednje velika
podjetja**

Europe Direct je storitev, ki vam pomaga poiskati odgovore na vprašanja o Evropski uniji

Brezplačna telefonska številka (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*): Nekateri operaterji mobilne telefonije ne dovoljujejo dostopa do števil 00800, ali pa lahko te klice zaračunajo.

Velik del dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu. Dostopne so preko strežnika Europa (<http://europa.eu.int>).

Kataložni podatki so navedeni na koncu te publikacije.

Luksemburg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, 2005

ISBN 92-894-8657-0

© Evropske skupnosti, 2005
Ponatis je dovoljen, vendar le z navedbo vira.

Natisnjeno v Nemčiji

NATISNJENO NA BELEM PAPIRJU, KI NE VSEBUJE KLORA

Kazalo

Kaj moram vedeti o evru?	1-2
Kako lahko izkoristim uvedbo evra?	3-4
Kako in kdaj naj začnem s preходом na evro?	5-8
Kako izračunam zneske v evrih?	9-10
Kaj pomeni prehod na evro za moje sisteme informacijske tehnologije?	11-13
Kaj se zgodi z mojimi pogodbami?	14-15
Kaj moram upoštevati pri uvedbi evrobankovcev in kovancev?	16-17
Katere informacije je potrebno posredovati zaposlenim, strankam in poslovnim partnerjem?	18-19
Kako lahko pomagam svojim strankam?	20-21
Kje lahko najdem več informacij?	22

Kaj moram vedeti o evru?

Prvega januarja 2002 je 12 od 15 članic Evropske unije (EU)¹ evrobankovce in kovance uvedlo kot zakonito plačilno sredstvo. Leta 1999 so bili menjalni tečaji nepreklicno določeni. Pred uvedbo evrodenarja je obstajalo 3-letno prehodno obdobje. Nove države članice², ki so se EU pridružile 1. maja 2004, bodo evro predvidoma uvedle med letoma 2007 in 2010. Čas in način prehoda na evro bodo določile vlade držav članic³.

Z uvedbo evra bodo menjalni tečaji med nacionalnimi valutami in evrom nepreklicno določeni, evro pa bo nadomestil nacionalne bankovce in kovance.

Evrobankovci in kovanci

Bankovci: 5, 10, 20, 50, 100, 200 in 500 evrov

Kovanci: 1, 2, 5, 10, 20, 50 centov ter 1 in 2 evra

Evrobankovci so enaki v vseh državah, medtem ko je ena stran evrokovancev enaka, druga pa se med državami razlikuje. Različni kovanci veljajo v vseh državah območja evra.

Evro bo imel vpliv tudi na vaše podjetje! Začnite razmišljati o posledicah, ki jih bo uvedba evra imela za vaše podjetje, in bodite nanjo pripravljeni. Tako se boste bolj zavedali priložnosti, vaše podjetje pa boste pripravili na kakršne koli izzive.

¹ Avstrija, Belgija, Finska, Francija, Nemčija, Grčija, Irsko, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Portugalska in Španija. Danska, Velika Britanija in Švedska se zaenkrat še niso pridružile Evropski monetarni uniji.

² Ciper, Češka republika, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Slovaška in Slovenija.

³ <http://www.euro.ecb.int/en/section1/timetable.html>.

V tem vodniku boste našli:

- kratek opis koristi, ki jih lahko imate od uvedbe evra, ter podrobnosti o začetku in načinu prehoda;
- praktična navodila glede izračuna zneskov v evrih;
- splošen pregled posledic, ki jih bo prehod na evro imel za vaše sisteme, ter nujnih poudarkov, ki zadevajo obstoječe in nove pogodbe;
- praktične nasvete o načinu organiziranja uvedbe evrobankovcev in kovancev; in
- nasvete o načinu obveščanja zaposlenih, strank in poslovnih partnerjev.

Namen tega vodnika je, da vam pomaga pri uvedbi evra. Njegov cilj je podati splošen pregled vidikov, ki jih je potrebno upoštevati, in odgovoriti na nekatera osnovna vprašanja. Dani nasveti temeljijo na izkušnjah malih in srednje velikih podjetij v državah, kjer je evro že bil uveden.

Če potrebujete več informacij ali imate podrobnejša vprašanja, se posvetujte z vašo banko, davčnim svetovalcem, gospodarsko zbornico, obrtno zbornico in druga združenja ali se obrnite na vaše partnerje⁴.

Srečno!

⁴ Če želite več informacij, preglejte seznam kontaktnih točk, ki je naveden na koncu tega vodnika.

Kako lahko izkoristim uvedbo evra?

Uvedba evra bo imela za vaše podjetje **strateške** in **praktične** posledice, še posebej, če delujete predvsem v območju evra.

- ≡ Uvedba enotne valute lahko omogoči prihranke, saj se pri **poslovnih transakcijah v območju evra** odpravijo tečajna tveganja in menjalne provizije.
- ≡ Vse **transakcije** se lahko izvajajo v **evrih**. Podjetjem ni več treba uporabljati računovodskih in denarnih sistemov, združljivih z več valutami. Če že imate ali želite ustanoviti podružnice v tujini, boste lahko z evrom kot skupno valuto lažje primerjali poslovne kazalnike.
- ≡ **Preglednost cen** olajša širitev vaših nakupnih in prodajnih trgov ter izboljša vašo osnovo za izračun, vendar bodo zaradi večje preglednosti cen do trga lažje dostopali tudi vaši konkurenti iz sosednjih držav.

Če so takšna strateška vprašanja pomembna za vaše podjetje, so čimprejšnje priprave za prehod na evro bistvenega pomena za sprejemanje priložnosti in izogibanje morebitnim težavam.

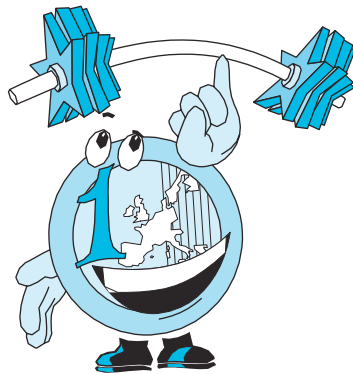
Ne čakajte do zadnjega trenutka! Pripravljenost na evro vam omogoča konkurenčno prednost pred podjetji, ki še niso pričela s pripravami.

Uvedba evra bo vplivala na vsakodnevne operativne postopke vašega podjetja in zadeva tako notranje kot zunanje procese.

≡ **V podjetju** bo potrebno prilagoditi dokumente, računovodstvo in izdajanje računov, sisteme informacijske tehnologije in morda tudi proizvodne zmogljivosti.

≡ **Zunaj podjetja** bo potrebno prilagoditi označevanje cen, embalažo in oznake na izdelkih, blagajne in tehnice, bančne avtomate in plačilne sisteme, pa tudi dokumente in račune.

Slovenija naj bi uvedla evro s 1. januarjem 2007, zato
lahko s pripravami začnete že danes.

Kako in kdaj naj začnem s prehodom na evro?

Pri uvedbi evra ni pravilna le ena pot. Vendar boste z dobro strukturiranim pristopom lažje uspeli. V tej zvezi je potrebno obravnavati naslednja tri vprašanja:

Kakšne bodo **posledice** uvedbe evra za moje podjetje?

Kako razvijem pravilno **strategijo prehoda**?

Kako lahko **projekt najbolj učinkovito** organiziram?

Kakšne bodo posledice uvedbe evra za moje podjetje?

Ključen prvi korak predstavlja analiza pričakovanih posledic prehoda za vaše podjetje.

V tem delu bodo izpostavljena nekatera vprašanja, ki jih je potrebno upoštevati pri načrtovanju prehoda. Vsi primeri se nujno ne nanašajo na vsa podjetja, vendar omogočajo prikaz različnih delov podjetja, izpostavljenih pri prehodu, in so zato lahko koristni pri načrtovanju tako dela kot naložb.

- ☰ Kaj želijo vaše **stranke**? Če so stranke na primer bolj naklonjene cenam v evrih, je cene potrebno prikazati v evrih.
- ☰ Opazujte **konkurente**. Ni potrebno, da prvi opravite prehod, vendar prav tako ni dobro, da ste zadnji. Euro bo spodbudil konkurenco, saj bo dostop konkurentov do vašega trga postal lažji in cenejši.
- ☰ Vaše **cene** primerjajte s cenami poslovnih tekmecev v vaši državi in Evropi. Podjetjem s konkurenčnimi cenami lahko območje evra omogoči poslovne priložnosti. Potencialne stranke bodo lahko vaše izdelke in storitve lažje poiskale, primerjale in kupile (npr. preko vašega spletnega mesta). Če vaše cene niso konkurenčne, lahko ponudite dodatne storitve in izdelke po meri ter tako izravnate razliko v ceni.

- ☰ Če so pri izbiri dobaviteljev cene odločilen dejavnik, vam večja preglednost cen in odprava tečajnih tveganj omogočata priložnost, da poiščete nove in cenejše **dobavitelje**. Poiščite informacije o možnih dobaviteljih⁵ in zahtevajte cene za primerjavo.
- ☰ Pri notranji **organizaciji** bo prehod vplival na vaše sisteme (npr. informacijski in računovodski sistemi). Uvedbo evra lahko izkoristite za prenavo vašega podjetja (npr. posodobitev sistemov informacijske tehnologije, prilagoditev politike izdelkov in cen ali izboljšanje storitev za stranke). Obseg posledic bo odvisen od tega, koliko ste odvisni od teh sistemov, kako sodobni so in ali se katere od teh storitev oddajajo zunanjim ponudnikom. Podjetja, ki imajo neposreden stik s strankami, morajo prav tako razmisliti o logistiki uvedbe bankovcev in kovancev.

Uvedba evra je idealna priložnost za izvedbo **strateške analize trga**. Proučevanje in opis vpliva prehoda vašega podjetja na evro lahko uporabite kot podlago za razvoj in izvajanje strategije prehoda. Tako lahko na primer sestavite seznam pomembnih strank, s katerimi morate stopiti v stik.

Kako razvijem pravilno strategijo prehoda?

Po presoji vpliva na vaše podjetje se morate odločiti o primerni strategiji prehoda.

- ☰ Ali želite biti **proaktivni** in zgodaj opraviti prehod? S tem lahko izkoristite strateške priložnosti in po potrebi sprejmete ustrezne ukrepe za preprečevanje ugotovljenih tveganj.
- ☰ Ali se boste prilagodili kasneje (**reaktivno**)? Ta pristop je dobro uporabiti le v primeru, ko ne ugotovite resnih tveganj in zato ni potrebno sprejeti ukrepov za njihovo odpravljanje. Poleg tega pri tem pristopu obstaja tveganje, da boste zamudili morebitne priložnosti.

⁵ Ustrezne informacije lahko pridobite pri združenju sektorja trgovine, pri regionalnih gospodarskih in obrtnih zbornicah ali v Evropskem informacijskem centru v vaši regiji.

- Preden se odločite za določeno strategijo prehoda, upoštevajte pričakovane **stroške, čas in vire** (npr. kadri, zunanji ponudniki storitev), potrebne za izvedbo posameznih ukrepov.

Kako lahko projekt najučinkoviteje organiziram?

Ko sprejmete odločitev o strategiji prehoda, boste za organiziranje in usklajevanje procesa uvedbe evra potrebovali dobro vodenje projekta. To boste dosegli z ustanovitvijo projektne skupine, ki deluje na ravni celotnega podjetja in na primer opravlja nalogo razvoja podrobnega akcijskega načrta in urnika za izvajanje posameznih ukrepov.

Za vsak ukrep je potrebno:

- ... imenovati **osebo**, ki je **odgovorna** za izvajanje;
- ... določiti **rok** za njegovo izvedbo;
- ... pripraviti oceno glede potrebnih **virov** (npr. kadri, financiranje, zunanji partnerji); in
- ... **spremljati** ustreznost izvajanja.

Pri srednje velikih podjetjih je znotraj projektne skupine za evro še posebej pomembno določiti jasne zadolžitve za različne naloge, da se s tem zagotovi obravnavanje vseh problemov. Pri sestavljanju projektne skupine je potrebno upoštevati tudi strokovno znanje zaposlenih. Predstavniki oddelkov za računovodstvo in informacijsko tehnologijo naj že od začetka procesa prehoda sodelujejo pri načrtovanju in izvajanju ukrepov, ki zadevajo njihove sisteme.

Prehod na evro je strateško vprašanje, saj vpliva na celotno podjetje in zahteva pomembne odločitve. Za prehod na evro so zato odgovorni direktor podjetja ali drugi višji vodstveni delavci.

Kako izračunam zneske v evrih?

Z uvedbo evra bodo menjalni tečaji med nacionalnimi valutami in evrom nepreklicno določeni⁶. Pri menjalnih tečajih se uporablja 6 decimalnih mest. Spreminjanje menjalnega tečaja z zaokrožitvijo navzgor ali navzdol ni dovoljeno.

Kaj so pravila preračunavanja?

- ≡ **Preračunavanje** nacionalne valute v evro ni zahtevno in se izvede s številčno pretvorbo cen, pri čemer se uporabi uradno določen menjalni tečaj.
- ≡ Ker imajo **preračunane cene** običajno več kot dve decimalni mesti, je zneske potrebno zaokrožiti navzgor ali navzdol. Pravila zaokroževanja so skladna z običajnimi poslovnimi načeli⁷. Zaokrožijo se lahko le končni zneski, in sicer na najbližji cent. Vmesno zaokroževanje ni dovoljeno.
- ≡ Preračunavanje nekdanje nacionalne valute v valuto **izven območja evra** (npr. ameriški dolar, angleški funt) se izvede tako, da se znesek najprej preračuna v evre, nato pa zaokroži na tri decimalna mesta. Znesek v evrih se šele nato preračuna v ciljno valuto.

Primer preračuna		
Znesek v DM	Znesek v evrih po preračunu	Zaokrožen znesek v evrih
3,00 DM	1,533875 €	1,53 €
22,50 DM	11,504067 €	11,50 €
139,00 DM	71,069571 €	71,07 €
menjalni tečaj: 1 € = 1,95583 DM		

⁶ Dejanski menjalni tečaji bodo dostopni po določitvi tečajev, in sicer pri vaši banki ali pri Evropski centralni banki na naslovu <http://www.ecb.int/ecb/html/index.en.html>.

⁷ Rezultate, ki imajo na tretjem decimalnem mestu številke od 1 do 4, je potrebno zaokrožiti navzdol, medtem ko se zneski, ki imajo na tretjem decimalnem mestu številke od 5 do 9, zaokrožijo navzgor.

Kako določim cene v evrih?

Pri oblikovanju **cen v evrih** je potrebno upoštevati naslednje vidike: vašo lastno stroškovno strukturo, cenovno občutljivost, pripravljenost kupcev, da primerjajo cene, višjo stopnjo preglednosti cen in način določanja cen pri konkurentih.

Po preračunu v evro bo vaše cene morda potrebno **nekoliko spremeniti**, da bodo za trg bolj sprejemljive⁸.

- ≡ S preračunavanjem lahko nastanejo „nepravilne“ cene kot npr. 7,32 € V takšnih primerih je cene potrebno prilagoditi tako, da so „pravilnejše“ in jih bo trg bolj verjetno sprejel (npr. 7,30 €).
- ≡ Pri „psiholoških“ cenah bo morda potrebno določiti nove cenovne prage. Tako bi na primer izdelek s ceno 49,00 FRF (pred preračunom v evre), ki sedaj stane 7,47 €, bilo mogoče zaokrožiti na 6,99 € (= 45,85 FRF). Če zaradi finančnih razlogov to ne bi bilo mogoče, bi se lahko namesto cene spremenila količina, velikost ali oblika izdelka.
- ≡ Zaokrožene cene in mešani izračuni se bodo uporabljali pri številnih izdelkih v večini sektorjev. Tovrstne spremembe cen morajo biti pregledne in sledljive.

V obdobju prehoda bodo kupci močno občutljivi na kakršne koli spremembe cen. Prikrita povišanja cen bodo zato hitro privabila pozornost, saj je poleg cene izdelka potrebno navesti tudi ceno na enoto (npr. cena na kg). Zato je odprta cenovna strategija bistvenega pomena za izogibanje nesporazumom.

⁸ Takšne cene so „pravilne“ cene, ki se končajo z 0 ali 5, ali tako imenovani cenovni pragi, ki imajo na zadnjem mestu 8 ali 9.

Kaj pomeni prehod na evro za moje sisteme informacijske tehnologije?

Uvedba evra bo imela posledice za vse sisteme informacijske tehnologije, ki pri delovanju uporabljajo denarne enote. To neposredno pomeni predvsem prilagoditve informacijske tehnologije, vendar bodo te spremembe posredno vplivale tudi na druga področja, kot npr. preoblikovanje računov podjetja in izdajanje računov v evrih. Poleg tega bo prehod vplival na naprave za obdelavo finančnih informacij, kot so blagajne in drugi terminali na prodajnih mestih.

Čeprav se bodo potrebne prilagoditve med podjetji razlikovale in bodo odvisne od posameznih parametrov, je glede sistemov informacijske tehnologije, računovodstva in izdajanja računov⁹ mogoče podati naslednja splošna priporočila.

Na kakšen način moram spremeniti sisteme informacijske tehnologije?

Pri načrtovanju prehoda na evro je potrebno upoštevati kakovost, strukturo in organiziranost sistemov informacijske tehnologije.

- ☰ Preverite, ali so vsi **sistemi informacijske tehnologije** združljivi z evrom. Ali je mogoče kode valut nedvoumno prepoznati? Katere sisteme je potrebno prilagoditi?
- ☰ Ali se lahko pri uvedbi evra nacionalna valuta v celoti **nadomesti** z evrom (npr. s spremembo vsebine polj), ali bo potrebno vnesti dodatna polja za valute? Ali trenutno uporabljate sisteme, ki lahko delujejo z več kot eno valuto?
- ☰ Ali ste programsko opremo pridobili pri tretji stranki (**standardna programska oprema**), ali je bila razvita posebej za vaše podjetje (**prirejena programska oprema**)?

⁹ http://europa.eu.int/comm/internal_market/accounting/docs/markt-1997-7038/7038_en.pdf.

- Uporabniki standardne programske opreme naj stopijo v stik s proizvajalcem ali ponudnikom storitev informacijske tehnologije in se pozanimajo o različicah programske opreme, ki so združljive z evrom, ali o ustreznih nadgradnjah.
- Če uporabljate prirejeno programsko opremo, se čim prej obrnite na razvijalca programske opreme. Prilagoditev evru lahko zahteva veliko časa in finančnih sredstev, vendar je to odvisno od starosti programske opreme. Kateri programski jezik ali tehnika sta bila uporabljena? Ali so sistemi tako dobro dokumentirani, da lahko prilagoditve po potrebi izvede tudi tretja oseba?

★ Ali ste s ponudnikom programske opreme sklenili pogodbeni dogovor o nadgradnjah in prilagoditvah trenutnih programov? Preverite, ali vaša pogodba o nudenju storitev zajema tudi prilagoditev evru?

- ≡ Ali ima prehod na evro posledice za **strojno opremo** (npr. blagajne)?
- ≡ Ali obstajajo **vmesniki**, ki povezujejo različne sisteme? Če obstajajo, presodite, ali je zaradi medsebojnega povezovanja prehod na evro treba izvesti na vseh sistemih hkrati ali je prilagoditve mogoče izpeljati postopoma.
- ≡ Ali so vaši sistemi informacijske tehnologije **povezani** s sistemi vaših partnerjev? Če so sistemi povezani, poskrbite, da bodo združljivi tudi po prehodu na evro. Zato v obdobju pred prehodom s partnerji uskladite načrte in aktivnosti.

★ Če bo med uvedbo evra vseeno treba prenoviti celotne sisteme, lahko to izkoristite za optimizacijo in posodobitev vaše informacijske tehnologije.

Kaj je potrebno upoštevati pri vodenju in izdajanju računov?

Pri prilagajanju sistemov za vodenje in izdajanje računov je poleg tehničnih vidikov sistemov informacijske tehnologije (npr. računovodska programska oprema) potrebno upoštevati naslednje zadeve:

- ≡ **Razlike pri zaokroževanju:** pri preračunavanju zneskov med evrom in nacionalno valuto ter obratno lahko nastanejo razlike pri zaokroževanju, ki jih je potrebno zabeležiti na ločenem računu „razlike pri zaokroževanju“.
- ≡ **Preračunavanje preteklih podatkov:** pri preračunavanju preteklih podatkov zagotovite, da se enaki podatki vedno preračunavajo na enak način, saj lahko v nasprotnem primeru pride do napak. Za izvajanje primerjav je potrebno podatke iz prejšnjega leta (npr. poslovni kazalniki za finančne analize) pretvoriti v evre.
- ≡ **Pragovne vrednosti:** pri finančnih informacijskih sistemih se pogosto uporabljajo pragovne vrednosti, ki znotraj sistema sprožijo določene postopke. Da bi se izognili nenamernemu delovanju informacijskega sistema, je te pragovne vrednosti potrebno preračunati v evre.
- ≡ **Razpredelnic** ni vedno mogoče samodejno preračunati v evre. Namesto ročnega preračunavanja obstoječih razpredelnic je pogosto bolje ustvariti nove.

Zaradi kompleksnosti in pomembnosti prilagoditev vodenja in izdajanja računov se je pri vprašanjih, ki zadevajo zlasti vaše podjetje, potrebno posvetovati z davčnim svetovalcem ali revizorjem.

Potrebna prenova vodenja in izdajanja računov je lahko tudi dobra priložnost za racionalizacijo procesov na teh področjih.

Kaj se zgodi z mojimi pogodbami?

Prehod na evro bo vplival na vse obstoječe pogodbe (pogodbe o delu, najemne pogodbe, kreditne pogodbe ter zavarovalne police), ki vsebujejo zneske v nacionalni valuti. Načelo **kontinuitete pogodb**, ki pomeni, da obstoječe pogodbe z zneski v nacionalni valuti ostanejo veljavne, se nanaša na vse obstoječe pogodbe.

- ≡ Pri **obstojećih pogodbah**, sklenjenih v nacionalni valuti in z nacionalnimi pogodbenimi partnerji ali partnerji iz drugih držav v območju evra, se bodo denarne vrednosti preračunale v evre v skladu z uradno določenimi menjalnimi tečaji.
- ≡ Pri **novih pogodbah** s ponavljajočimi se plačili in roki, ki presegajo datum prehoda, določite vrednosti neposredno v evrih, da se s tem izognete nepravilnim cenam, ki bi lahko nastale pri naknadnem preračunavanju. Pri tem velja predpostavka, da so menjalni tečaji že bili nepreklicno določeni¹⁰. V vseh pogodbah, sklenjenih po uradno določenem datumu uvedbe evra, bodo morali biti denarni zneski prikazani v evrih.
- ≡ Pri pogodbenih razmerjih, sklenjenih med partnerji, ki se nahajajo **zunaj monetarne unije**, je v obstoječe pogodbe zaradi pravnih razlogov potrebno vključiti klavzulo o evru. Če pogodba velja tudi po skrajnem roku za uvedbo evra, se je potrebno dogovoriti, da je evro obvezna denarna enota (npr. s pomočjo klavzule o evru; glejte spodnji okvir).

Klavzula o evru (primer)

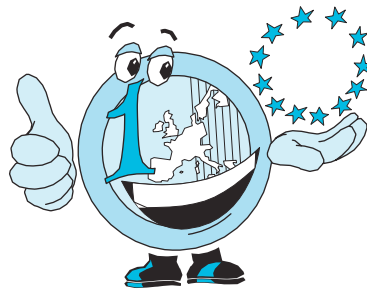
Stranke se dogovorijo, da se vse plačilne obveznosti, ki jih opredeljuje pogodba, določijo v evrih takoj, ko evro postane edino zakonito plačilno sredstvo. Preračun bo temeljil na uradno določenem menjalnem tečaju.

¹⁰ Menjalni tečaj lahko določi Evropski svet, ko država članica izpolni konvergenčna merila.

Kontinuiteta pogodb velja tudi za **pogodbe o zaposlitvi**. Plača in zneski zavarovanja se bodo v novo valuto preračunali tako kot pri drugih pogodbah. Da bi se izognili nejasnostim v zvezi z delovnim pravom, čim prej obvestite vaše zaposlene.

Uvedba evra bo povzročila precejšnje spremembe **podjetniške zakonodaje** (npr. glede kapitala družbe). Zato čim prej preverite, ali bo preračun kapitala v evre vplival na tip vaše gospodarske družbe in ali bo potrebno povečanje kapitala. O tem se dovolj zgodaj pozanimajte pri pravniku ali davčnem svetovalcu.

Preglejte obstoječe pogodbe in ugotovite, ali jih je potrebno spremeniti ter na katerih mestih. V primeru nejasnosti se posvetujte s pravnikom.

Kaj moram upoštevati pri uvedbi evrobankovcev in kovancev?

Uvedba evrobankovcev in kovancev bo najbolj vplivala na sektorje, ki imajo veliko opravka z gotovino, ali imajo neposredne stike s kupci (npr. hotelska in gostinska dejavnost, trgovci, panoga prodajnih in storitvenih avtomatov).

Kako organiziram oskrbo z bankovci in kovanci?

- ≡ Podjetja bodo **evro bankovce in kovance** lahko pridobila pri kreditnih institucijah. Na vašo kreditno institucijo se obrnite dovolj zgodaj, da boste lahko načrtovali vaše potrebe. To je še posebej pomembno, če pričakujete velik denarni promet.
- ≡ V prvih dneh uvedbe evra bo **potreba po drobižu** večja kot običajno, zato se z vašo banko¹¹ pogovorite, kako izračunati potrebe po bankovcih in kovancih. Če želite omejiti potrebo po drobižu, kupce spodbujajte, da plačajo točen znesek ali da plačilo izvedejo s kreditno ali debetno kartico.
- ≡ Preverite, ali razpolagate z zadostnimi **zmogljivostmi za shranjevanje** dodatnih evrobankovcev in kovancev ter prejete gotovine v nacionalni valuti. S prevozniki se dogovorite vnaprej in tako zagotovite nemoten prevoz do banke in nazaj. Ali je vaše **zavarovalno kritje** zadostno?

Z vašo banko stopite v stik dovolj zgodaj, da preverite razpoložljivost evrobankovcev in kovancev.

¹¹ V nekaterih državah članicah so bila podjetja opremljena z majhnimi programi za osebne računalnike, ki so omogočali izračunavanje dnevnih potreb po denarju.

Kako pripravim zaposlene na uvedbo novih bankovcev in kovancev?

- ☐ Svoje zaposlene **obvestite** o novih bankovcih in kovancih (npr. s plakati ali letaki). Če je mogoče, jim bankovce in kovance priskrbite pred uradno uvedbo evra, da se lahko seznanijo z novo valuto¹².
- ☐ Evro bankovci vsebujejo številne **varnostne elemente**, tako da je pristne bankovce mogoče brez težav ločiti od ponaredkov.

Denar si dobro oglejte! Evro bankovci vsebujejo več varnostnih elementov: poseben papir, vodni žig, varnostna nitka, globinski tisk, varnostna folija, spreminjajoče se barva črnila. Te elemente je mogoče zaznati z dotikom, ogledom in nagibanjem bankovcev¹³.

- ☐ Zaposlenim omogočite **posebno usposabljanje**, da se bodo seznanili z novo valuto. Pri vaši banki, gospodarski zbornici, obrtni zbornici ali podobnih združenjih se pozanimajte, ali omogočajo takšno usposabljanje.

Za **proizvajalce prodajnih avtomatov** (npr. parkirni avtomati, plačilni avtomati, nakupovalni vozički in cigaretni avtomati) so oblika, velikost, teža, material in varnostni elementi za preprečevanje ponarejanja evro bankovcev in kovancev najpomembnejši predpogoj, da lahko opravijo prilagoditev svojih naprav. Če se želite izogniti večjim težavam pri pridobivanju kovancev za preizkušanje in nastavljanje preizkusnih naprav za kovance, se obrnite na vašo banko.

¹² Evrobankovce lahko dobite v vsaki banki.

¹³ Podrobnejše informacije o varnostnih elementih vsakega bankovca najdete na spletnem mestu Evropske centralne banke, in sicer na naslovu: <http://www.euro.ecb.int/en/section/recog.html>.

Katere informacije je potrebno posredovati zaposlenim, strankam in poslovnim partnerjem?

Zaradi sprememb, ki jih prinaša uvedba evra, se lahko številni ljudje počutijo negotovo ali zbegano. Zato je zagotavljanje ustreznih informacij tako **znotraj** (zaposleni) kot tudi **zunaj** podjetja (stranke, poslovni partnerji) ključnega pomena.

Posredovanje informacij v podjetju

Posredovanje informacij v podjetju je pomembno za pripravo zaposlenih na prihajajoče spremembe in ustvarjanje pozitivnega odnosa do evra. Poseben program usposabljanja je za zaposlene bistvenega pomena, saj jim bo pomagal, da bodo lažje obvladali prehod.

- ≡ Usposabljanje je potrebno načrtovati precej vnaprej in mora potekati **skozi celoten proces prehoda**.
- ≡ Komuniciranje v podjetju daje zaposlenim priložnost za **dajanje povratnih informacij** in lahko pomaga pri ocenjevanju uspešnosti različnih ukrepov.
- ≡ **Posredovanje informacij** zaposlenim lahko poteka preko elektronskih medijev, glasil podjetij, tabel z obvestili, sestankov in telefonskih linij.
- ≡ **Usposabljanje** mora biti **prilagojeno** potrebam vsake ciljne skupine. Tako je na primer potrebno izvesti posebno usposabljanje za zaposlene, ki so v neposrednem stiku s strankami, za tiste, ki imajo opravka z gotovino, in za tiste, ki delajo na oddelkih za računovodstvo ali informacijsko tehnologijo.

Če zaposleni ne bodo obveščeni o strategiji prehoda v svojem podjetju, se pri stikih s strankami ne bodo mogli primerno odzvati.

Posredovanje informacij izven podjetja

Komuniciranje s strankami in poslovnimi partnerji je bistvenega pomena, saj s tem zagotovite, da so obveščeni o načrtih in napredku uvedbe evra v vašem podjetju. S komuniciranjem se prav tako olajša usklajevanje skupnih ukrepov.

- ≡ Navežite stik s strankami: odkrijte, kakšne so njihove **potrebe po informacijah** in kako je njihove skrbi mogoče premagati. Stranke obveščajte o prihajajočih spremembah in o razlogih za njihovo vpeljavo.
- ≡ Vaše **načrte prehoda** uskladite z načrti poslovnih partnerjev. Če so vaši sistemi in sistemi partnerjev tesno povezani, se pogovorite o skupnih rešitvah za razvoj in izvajanje prilagoditev informacijske tehnologije. Da bi zagotovili pravilno delovanje sistemov tudi v prihodnje, preverite, ali se je potrebno dogovoriti o tehničnih vmesnikih.
- ≡ **Izvajalci storitev** naj aktivno iščejo stik s svojimi naročniki in tako pridobijo informacije o njihovi strategiji prehoda. Naročnik, ki je uspešno izvedel prehod na evro, bo le stežka dopuščal nepravilno obdelovanje plačil in računov.
- ≡ Prehod na evro bo vplival na **plačilni promet** in **finančne transakcije**. Če se želite izogniti težavam, se o uvedbi evra vnaprej pogovorite z vašo banko.

Razvoj **komunikacijske strategije** naj bo sestavni del strategije za uvedbo evra. Sestavite urnik in se dogovorite o vsebini posameznih ukrepov.

Kako lahko pomagam svojim strankam?

Z uvedbo evra se bodo stranke mogoče počutile negotove in v nekaterih primerih zaskrbljene glede negativnih posledic, kot je zvišanje cen. **Ukrepi za spodbujanje zaupanja**, kot na primer zagotavljanje jasnih informacij za kupce in vzpostavitev preglednosti cen, lahko preprečijo negativen odnos in povečajo sprejemanje evra. Podjetja, ki imajo neposreden stik s kupci (npr. trgovci), naj z namenom podpore strankam zagotovijo dodatne ustrezne ukrepe.

Ukrepi obveščanja strank

- ≡ Stranke obvestite o menjalnem tečaju tako, da prikazete **primere** (npr. plakati s tabelami za preračun, tabele s cenami osnovnih proizvodov in letaki). Strankam pokažite, da ste cene pravilno preračunali.

- ≡ Vzpostavite osrednjo **kontaktno točko** (npr. evro info točka), kjer lahko stranke dobijo odgovore na svoja vprašanja. V ta namen določite dodatno in posebno usposobljeno osebje. Tako boste zmanjšali obremenitev blagajnikov, ki bi v nasprotnem primeru morali zagotavljati takšne informacije, in skrajšali čakalni čas strank.

Pomembno je, da strankam omogočite kar najbolj udoben prehod na evro. Za preprečevanje ali vsaj zmanjšanje negotovosti sprejmite potrebne ukrepe.

Ukrepi za vzpostavitev preglednosti cen

- ☰ Če želite izboljšati zaupanje v evro, je pomembno, da stranke zgodaj seznanite z vsemi njegovimi vidiki. S pomočjo **dvojnega prikazovanja** (cene prikazane v nacionalni valuti in evrih) se bodo stranke in zaposleni lažje navadili na nove zneske v evrih.
- ☰ Dvojno prikazovanje cen lahko uvedete takoj, ko se nepreklicno določi menjalni tečaj. Da se bodo stranke lahko prepričale o pravilnosti preračunavanja, je sprva potrebno prikazati „nepravilne“ zneske v evrih (npr. 10,50 FRF = 4,76 €). Ko se stranke navadijo na nove cene in številčno razmerje med staro valuto in evrom, lahko uporabite zaokrožene cene (npr. 4,75 €), vendar si zapomnite, da bodo stranke občutljive na vsaka prikrita povišanja cen!

Ravnanje s strankami v času prehoda

Za skrajšanje **čakalnega časa**¹⁴ (npr. pri blagajnah), so lahko koristni naslednji predlogi:

- ☰ drobiž za običajne nakupe imejte **že prešteti** in pripravljen za vaše stranke;
- ☰ uredite **posebne čakalne vrste** za elektronska plačila;
- ☰ kot promocijska darila razdelite **evro kalkulatorje**, da bodo stranke lažje preračunale cene.

V obdobju prehoda bodo stranke občutljive na vse spremembe. **Strankam pomagajte**, da bodo te spremembe razumele in da se bodo s pomočjo ustreznih ukrepov obveščanja seznanile z novo valuto.

¹⁴ Do daljšega čakalnega časa bo verjetno prišlo v obdobju dvojnega obtoka, ko bosta plačilni sredstvi tako evro kot nacionalna valuta. Trenutno še ni jasno, ali bo faza dvojnega obtoka obveljala tudi v državah članicah EU, ki še niso uvedle evra. Če bodo te države določile takšno obdobje, bo verjetno zelo kratko (npr. dva ali trije tedni).

Kje lahko najdem več informacij?

Več informacij o uvedbi evra lahko dobite v Evropskih informacijskih centrih (EIC), ki jih je ustanovila Evropska komisija z namenom podpore malim in srednje velikim podjetjem¹⁵. Centri nudijo informacije v jeziku svoje države.

Spodaj so navedene povezave do EIC v desetih novih državah članicah:

država	spletno mesto
Ciper	http://www.eiccyprus.com.cy
Češka republika	http://www.euroinfocentrum.cz/
Estonija	http://www.koda.ee/euroinfokeskus/
Madžarska	http://www.eichungary.hu/
Latvija	http://www.eic.lv/
Litva	http://www.eic.lt
Malta	http://www.maltaenterprise.com/
Poljska	http://www.euroinfo.gda.pl/
Slovaška	http://www.eic-slovakia.sk/
Slovenija	http://eic.pcmg.si/sl/

Podrobnejše informacije lahko dobite tudi pri bankah, davčnih svetovalcih, revizorjih, ponudnikih programske opreme, gospodarskih zbornicah, obrtnih zbornicah ali podobnih združenjih, pa tudi pri regionalnih in državnih upravah.

¹⁵ Celoten seznam vseh Evropskih informacijskih centrov skupaj z naslovi in kontaktnimi osebami najdete na:
http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/networks/eic/eic-geo-cover_en.html.

Prodaja in naročila

Publikacije Urada za uradne publikacije Evropskih skupnosti, namenjene prodaji, lahko dobite pri prodajnih zastopnikih po vsem svetu.

Kako lahko pridobim publikacijo?

Ko si priskrbite seznam prodajnih zastopnikov, se obrnite na izbranega zastopnika in naročite publikacijo.

Kako lahko pridobim seznam prodajnih zastopnikov?

- ☰ Pojdite na spletno mesto Urada za publikacije <http://publications.eu.int/>,
- ☰ Ali si preko številke faksa (352) 2929 42758 izvod priskrbite v papirnati obliki.

Evropska komisija

Pripravljeni na evro!
Vodnik za mala in srednje velika podjetja

Luksemburg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti

2005 32 str. 10,5 x 21 cm

ISBN 92-894-8657-0

ISBN 92-894-8657-0

NB-64-04-167-EN-C

ISBN 92-894-8657-0

Publications Office

Publications.eu.int

9 789200 486570